

# سرشماری علمی غنیمت

۱۳۰۷

پنجشنبہ کو ناسی نشراؤ لوفتی و ابڑی ہفتہ لک غنیمت

بدل اشترا:

برسنہ لکی (ہوستہ اجرتیلہ برابر) ۵۰ غروش  
آلتی آبلنی (ہوستہ اجرتیلہ برابر) ۳۰ غروش

نسخہ سی ۱ غروشه

Le N<sup>o</sup> 1 Piastre

ادارہ خانہ و مطبعہ سی:

استانبولده باب عالی جادہ سندنہ محل مخصوصدر  
درج ایدلمین اوراق اعادہ اولتماز

(قوسین ایچنده اولانلر اسامی مخترعیندر).

§

۱۲۱۴ ده منظومه الکتریقه (وولتا) — بخارک  
انبساطیه ایشلین ماکنه لر (روبرتسن) — جریان الکتریک  
واسطه سیله صویک تحلیلی (نیکولسون، کارلزل) —  
۱۲۱۵ ده بخارک تضییق عظیمیه ایشلین ماکنه لر (هوانس) —  
افقی سیلندری بخار ماکنه لری (سینیتون) — ۱۲۱۶ ده  
ایلك فوطوغرافی (وه جوود و داوی) — ایلك بخار  
سفینه سی (سینیتون) — ۱۲۱۷ ده قورشون قلم (ویزه) —  
سرعتله طبع اوراق (کونینگ و باور) — «اوسیموم»  
جسم بسیطی (تهان) — ۱۲۱۸ ده محاربه راکتلیری  
(قونفره و) — ۱۲۲۱ ده قله رموت سفینه سنک هووسون دن  
حرکتی (فالطون) — ۱۲۲۴ ده تلغراف الکتریک الیه  
ایلك غباریه (سومریتغ) — اطعمه محفوظه نلک ایلك  
اعمالی (فرانسوا آرت) — ۱۲۲۵ ده بوز اعمالی  
(لهزلی) — غازی الیه تنویر اصولی (ونیلجی) — رقاص  
(بونبرکر) — ۱۲۲۶ ده اوراق ماکنه سی (سیت) —  
«ایود» جسم بسیطی (قورتوا) — صابون اعمالی نظریاتی  
(شوروویل) — ۱۲۲۷ ده «کیلینفورس» کومور معدنلرنده  
ایلك دفعه لوقوموتیف استعمالی (استفسون) —  
۱۲۲۹ ده صنایع چویدوبویاسی (تهزار) — ۱۲۳۰ ده چینقوغرافی  
(تهرهارت) — امنیت لامپه سی (داوی) — «سیان» جسم  
بسیطی (کای لوساق) — حروفات اصاعه سی ماکنه سی —  
۱۲۳۱ ده «ستره نویت» لوحه لر سنک طبعده استعمالی  
(وات) — ایلك دواز کوپری (ریچاردلی) — ۱۲۳۲ ده  
صو الیه متحرک باصتی ماکنه سی (براما) — طوبولو ایکنه  
ماکنه سی (هونت) — معدنی میزان الحراره (بره گه) —  
۱۲۳۳ ده «قادمیوم» جسم بسیطی (شرومایر وهرمان) —  
۱۲۳۴ ده قافلرک اوافاق طاشلرله (ماق آدام) اصولی اوزره  
فرشی (ماق آدام) — قیودان (روکر) ک راکب اولدیغی  
«ساوانا» نامنده بخار سفینه سی نیوبورق دن لیورپوله کلک  
ایچون بحر محیط اطلاسی بی ۲۰ کونده قطع ایشدیر. —  
مقاطیس الکتریک (اورستد) — ۱۲۳۵ ده نیکل جلبکی

صاحب مقاله یه عرض ایلرم که: بیرنه و آلپ جبالنک  
بعض سقتلریله قورسیقه ده، اسقوجیاده و شمالی آمریقا ده  
بولنان بو طاش کتانی ممالک عثمانیه نک — منبع معدن  
اطلاقه شایان اولان — اراضیسنده دخی موجوددر.

فقره نک صو ک جله سی «بو درجه مفید بر معدن  
کاشکی مملکتزده دخی نعم ایتش اولسه ایدی!...»  
تمیسندن عبارت ایدی. مادام که بو معدنک نعم ایتشی  
آرزو بیورلیور، موجود اولدیغی محلی اخبار ایدیم:  
لازیه سنجاغته تابع (بابربو جاق) قضاسنده بومعدن  
کلیتی بر صورتده موجوددر. اهالی صیوا مقامنده  
استعمال ایدیور.

حریق بله سنندن خالی قالمقده اولان استانبول  
ایچون بو معدنک وجودی نه درجه نافع اوله جنی وارسته  
بیاندر. والحاصل بو معدن استعمال اوله جق اولورسه  
کلیتی منفعتی موجب اولور. بولندیغی موقع ساحله یلک  
قرب اولدیغی جهته عملیاتک سهولته اجرا اوله سیله -  
چکنده بشقه جه بیان ایلرم.  
مولان بک زاده  
م. رفت

عصر اختراعات

شو اون دردنجی عصرده علوم وقونلک هر شعبه سنجیه  
یکیدن یکیکه وقوع بولان ترقیات الیه اختراعات صنایع دن  
ازباب مطالعینی خبردار ایتلک مقصدیه و «فن پوسته سی»  
عنوانیه غرته مزه اخیراً برقم دهاعلاوه ایدلمشدر. فقط  
ترقیات حاضره — هنوز سکر سنندن عبارت برمدتی  
کشمش اولان — اون دردنجی عصر الیه همزاد دکل،  
اون اوچنجی عصرده مهد آرای ظهور اولان خوارق  
کشفیاتک نتایج ومقتاتی اولدیغندن جداً «عصر اخترا-  
عات» اطلاقه سزا اولان اون اوچنجی عصر هجریده  
وقوعه کلن اختراعات وکشفیاتک تاریخلریله بونلره  
واسطه اولمق شرفی احراز ایتش اولان ازباب هنر  
ومعرفتک اسامیسی مبین شویله بر جدولک تنظیم ودرجی  
مناسب کورولمشدر.

زراعتده استخدامی - ۱۲۵۸ ده «بوزمن» لك عنصر الكتریقیسی - زقاقلرك الكتریقله تنویری تجاری - نیتروغلیسرین (سوربرزو) - ۱۲۵۹ ده فوطوغراوور (قلیق) .

۱۲۶۰ ده ایلک دیکش ماکنهسی (ایلیاس هوو) - کوتا برقلک ایلک استعمالی - (آنه روئید) بارومترو (ویدی) - ۱۲۶۱ ده معدنی مانومترو (شیخ) - ۱۲۶۲ ده باموق باروتی (شونبان) - دوکه چلکدن بیولی طوب (قروپ) - مقناطیسی الکتریق ماکنهسی (شتورر) - ۱۲۶۳ ده «بتان» جسم بسیطی (وولر) - ۱۲۶۴ ده فوسفورسز کبریت (هوخشتهتر) - لوقوموتیفک جر چرخک قازان آرقهسنه وضی (قرا میتون) - ۱۲۶۵ ده انطباعات (فون آوَر) - ۱۲۶۶ ده تحت الماء ایلک تلغراف خطی تمسیدی - ۱۲۶۷ ده تحت الماء یورون ایلک کمی (باور) - رموولوور (قولت) - کوزلک (هلم هولچ) - ۱۲۶۸ ده بئوبنت (کودیور) - ۱۲۶۹ ده الکتریقله ایشلین طوقومه ماکنهسی (بونللی) - ایکنه ماکنهسی (ملیوارد) .

۱۲۷۱ ده صولی غازله یانان ایلک لامپه (سیلی مان) - حروفات طبع ایدن تلغراف ماکنهسی (هوغ) - یازی ماکنهسی (فوقولت) - اوخاچوس چلیکی (اوخاچوس) - ۱۲۷۳ ده تلهستره نوسقوب (هلم هولچ) - صو تضییق ایله متحرک آقومولاتور (آرمسترونغ) - ۱۲۷۴ ده آینهلی غالوانومترو (طومسون) - زرهللی سفان - ۱۲۷۵ ده (ونڈیک) ده جامعیلغک تجددی (سالیوانی) - ۱۲۷۶ ده ایلک مغازلی تفنک (سینسر) - مغزیوم ضیاسی (بوزمن) - تحلیل طینی اصولنک اکیل واصلاحی (کیرخوف و بوزمن) - روبیدیوم و قانزیوم بسیط جسترلی (بوزمن) - ۱۲۷۷ ده تلهفون (رایز) - مکرر آتشلی طوبلر (غاتلینغ) - تالیوم جسم بسیطی (قروقس) - ۱۲۷۸ ده نیتروغلیسرینک پاتلایمی مرکبانه استعمالی (نوبل) - ۱۲۷۹ ده ایندیوم جسم بسیطی (رایخ) .

۱۲۸۱ ده پان تلغراف (قاسللی) - ۱۲۸۲ ده آوروپاوامریقا

(ستودار و فاراده) - قابسول (بهلوس) - مفصللی سیندرلی بخار ماکنهسی (قاوه) - ۱۲۳۷ ده یاغلی بویا رستلرینک طبی (لیمان) - طوقومق ماکنهسی (روبرتس) - تحلیل طینی (برهوستر) - ۱۲۳۸ ده «سیلیسیوم» جسم بسیطی (برزهلیوس) - کمی اوسقورلری (ذهلیسل) - ۱۲۳۹ ده «ناتال» جسم بسیطی (برزهلیوس) - سواحلده تخلیصیه موقعلرینک ایلک تاسیسی (سیرویلیام هالهری) .

۱۲۴۰ ده ستوقون ایله درلینقون آراسنده تأسس ایدن ایلک شمن دوفر (استفسون) - اسپرمت موملری (شهرویل وکای لوساق) - پیادهه مخصوص تحت الماء تونل (برونل) - ایلک بوککه مخصوص «سلف آقور» ماکنهسی (روبرتس) - ۱۲۴۱ ده بروم جسم بسیطی (وبالار) - ایلک شمن دوفر تونلی (افستفسون) - ۱۴۴۲ ده «آومینوم» جسم بسیطی (وولهر) - ۱۲۴۳ ده مکمل کمی اوسقورلری (رهسل) - آسفات هلیوغرافی «نیپس» - ۱۲۴۴ ده ماغزیوم (پوس) - «استفسون» لك ساعتده ۲۲,۵ کیلو مترو قطع ایدن لوقوموتیفی - ۱۲۴۵ ده ات خلاصهسی (پراوست و یارمانیته) - نقطه لردن متشکل اعمالر القباسی (شارل باربیه) - ۱۲۴۷ ده ایلک الکتریق مقناطیس ماکنهسی (پیسکی) - قیورقدن طولار ایلک تفنک (له فوشو) - دلك ایله اشتعال ایدن کبریت (جونس) - ۱۲۴۸ ده بیروقیلین (براقونو) - ۱۲۴۹ ده موده راتور لامپهسی (فرانشو) .

۱۲۵۰ ده آرقدن طولمه ایکنهلی تفنک (درایزه) - ۱۲۵۲ ده تلغراف خطرلنده ارضک ناقل اولهرق استعمالی (استین هیل) - ایلک تلغراف ماکنهسی (مورس) - ۱۲۵۳ ده ستره نوسقوب آینهسی (ووستون) - غالوانو بلاستیق [یعنی زمانده «دوربات» ده یاقوبی و «لیورپول» ده سینسر طرفقدن] - داکه زه نوتی (داکار) - ۱۲۵۴ ده حرف کوسترن تلغراف (قوق و داوی) - فوطوغراف (تالبو) - ۱۲۵۵ ده الکتریق واسطه سیله آتئون و کوموش قاپلامق (ده لاریو) - غالوانوغرافی (فون قوبل) - آغاجک کاغذ اعانهده استعمالی (کالر) - ۱۲۵۶ ده لوقوموسیللرک

بونك ايجون طوبراقدن محصول اقله متوغل  
چقچيلير، باغچيلير هر وقت تارالارينك طوبراغنى تربيه  
واصلاح ايدلرلرله محصوللارنى زياده لشديرمش اولولر.  
تارالا باغچيلرلك طوبراقلرى عمومته «كيللى»  
قوملو، كيره جلى، چاقلى، طاشلى، بلاندىلى، وتوربلى،  
بالجلى «اولق اوزره سكر درلودر. هر نه قدر بونلردن  
هر برينك ينه بر چوق نوعلى وارسده بون بوراده  
چقچى وباغچيلرله مختصر وعمل قاعدهلر يازمقله اكنفا  
ايدجك، زياده معلومات آلىق آرزو ايدنلر مكمل چقچيلك  
كتابلريله بون دفعه يازمقله اولديغى «صنعتلر» كتابنه  
مراجعت بيورمالدر.

كيللى طوبراقدن — بر طوبراقدن كيلك وجودى  
زياده اولورسه زراعت الويرمز، مكركه بعض اجزا ايله  
اصلاح ايديله، مع هذا بر طوبراغك كيللى اولوب اولديغى  
بروجه آنى خصوصات ايله آكلاشيلير:

كيللى طوبراقلرلك رنكى عمومته اسمر، صارى وبايقزىل  
وياخود سيياهه مائل قزىل اولوب لذتى وقوقوسى كيل  
كيدر. آغزه آينوب ديله طوقدورلدقده انسانك ديلنه  
بايشير. بر بارچيسى ايله يوارلانه حق اولورسه حلوا  
طوبى كى بر برينه بايشيرق قاير. قوراق هوالرده غايت  
ايرى يارقيلر حاصل ايدركه قوراغك تاثيريله ايجنده بيشن  
فايزلىرى صيقشديره قزىل ايقيله قوتلنمه سبب اولولر.  
ياغورى چوق سنه لده كوزل اكين حاصل ايدر  
ايسده آربه وبوغدايك دانلرلى كوچورك اوله ق صيق  
وجلشمز اولورك بيله اكينلرلك صمانلرلى دخى اوزسز  
اولغله حيوانلر ايسنكله بيه مزلر.

بو كى طوبراقلرلى كرك چفت، كرك بولق ايله  
سورمك بك كوچدر؛ چونكه سورمه زماننده اكرتياصيان  
دميرلرله بايشمقله تارالانى سوروب يتيرمك چقچى به  
عادتا اوصانخ و بر؛ هله يازين قوراق هوالرده سورلمه سى  
اصلا قابل دكلدر.

ايشته بر چقچى تارالاسنك طوبراغنى معانه ايدرك  
شو جنسدن اولديغى — يوقاريكى تعريفاتمه كوره —  
آكلارسه همان وقت ضايع ايمكسز اين اصلاحنه چاليشته ايدر.

آراسنده تحت البحر تلغراف — ۱۲۸۳ ده دينا موماكنه سى (ورنر  
ستنس) — بايق طوبريدوسى (لويس وايت هلد) — ۱۲۸۴  
ويانه ده ايلك ترامواى — ايلك وهلوسبيد (قاوپر) —  
۱۲۸۵ ده كرميت وطوغله ماكمه سى (بولوق) — ۱۲۸۶ ده  
ميتاليوزلرلك استمالي (موجدى (ره فى)) — ۱۲۷۸ ده  
مدور دينا موماكنه سى (گرام) — ۱۲۸۸ ده راديو ممترو  
يعنى ميزان الضيا (قروقتس) — ۱۲۸۹ ده برتول محركى  
(هوت).

۱۲۹۰ ده يازى ماكمه سى (هاترهملى) — نظارى  
كينه ماسيق (رولو) — ۱۲۹۳ ده تلفونك اكالى «بل» —  
تلفتروسقوبده الكتريقتك استمالي (سلتر داردس) —  
۱۲۹۹ ده فونوغراف (هيدسون) — ميروفون (هوغ) —  
زه لاتين فورو لوهلرلى (بهت) — ۱۲۹۵ ده الكتريقت  
شمن دوفرى (ورنرستنس) — اعمالره مخصوص يكي الفبا  
(برل) — ۱۲۹۷ ده تله فونوغرافى (شلفورد بيدول) —  
الكتريقت سفينه سى (ترووه) — ۱۲۹۸ ده اوتوتوپى  
(مايزمباخ).

ايشته اون اوچنجى عصرلك مهم اختراعاتى بونلردن  
عبارت اولوب عشر اولنده بولنديغز اون دردنجى عصرلك  
سكرنه ظرفنده مصدر اولديغى كشفيات دخى شونلردر:  
۱۳۰۳ ده آتشمز لوقومونيف (هوليفان) —  
۱۳۰۴ ده آنى فونوغراف (كديكه وميه) — ۱۳۰۶ ده،  
آنى فونوغرافلرلك اكالى (آنسوتس) — دومانسز  
باروت — زرهلى استحكامات (شومان) — ۱۳۰۷ ده  
فوقوسقوب (كورچل) — غراموفون (برلينر) — ۱۳۰۸ ده  
رنكللى فونوغراف (ليجان).  
زهرت

## چقچيلك وباغچيلرلى

— طوبراقدن —

بر تارالا ويا باغ باغچى صاحى اولان بر كيمسه تارالا  
ويا باغچى سى طوبراغنك جنسى، طبيعتى يئز واصل  
تربيه واصلاننى اوكرنمزه بالطبع دائما حاليله يعنى دست  
توكله ترك اتمش اولديغى اراضيسندن آز محصول آليز.